

Charakterystyka gminy Lutocin.

Informacje ogólne.

Gmina Lutocin położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego w odległości około 150 km od Warszawy. Graniczy z pięcioma gminami: Rościszewo, Żuromin, Biezuń, Skrwilno, Lubowidz. W skład gminy wchodzi 21 sołectw wiejskich. Powierzchnia gminy wynosi 12603ha. Gminę zamieszkuje 4987 osób wg danych na koniec 2005r..

Struktura, rzeźba terenu i warunki termiczne.

Według klasyfikacji fizyczno-geograficznej I. Kondrackiego teren gminy Lutocin leży w mazoregionie – Równina Raciąska należącym do makroregionu Niziny Północnomazowieckiej. Obszar Równiny Raciąskiej położony jest na przedpolu zasięgu ostatniego zlodowacenia na szlaku odpływu wód glacialnych, który powtarza górna Wkra i jej dopływ Raciążnica. Powierzchnia równiny pokryta jest piaskami, spod których miejscami odsłaniają się gliny morenowe. Na piaskach ukształtowały się wydmy. Wysokość bezwzględna terenu jest mało zróżnicowana i waha się na wysokości ok.130 m n.p.m. Większość obszaru posiada rzeźbę niskofalistską, częściowo tylko występują tereny faliste, falistopagórkowate i płaskorówninne.

Warunki termiczne są korzystne, zwłaszcza na terenach położonych wyżej, gdzie jest dobre nasłonecznienie. Gleby nagrzewają się stosunkowo szybko, nie zalegają mgły, a obszar jest dobrze przewietrzony. Tereny położone niżej mają znacznie gorsze warunki lecz jest ich mniej. Warunki klimatyczne jakie panują na terenie gminy są następstwem całego zespołu czynników wynikających z położenia geograficznego, ukształtowania terenu, jak również pokrycia terenu, czy zabudowania.

Oczywiście jest to zbyt mały obszar, ażeby występujące tu różnice miały znaczenie z punktu widzenia gospodarczego (rozwój rolnictwa, turystyka). Zróżnicowanie występuje również w opadach atmosferycznych. Na terenie województwa średnia roczna suma opadów wynosi od 450 do ok. 600 mm, a w gminie Lutocin ta suma wynosi około 520 mm.

Budowa geologiczna.

Gmina Lutocin leży w obrębie jednostki zwanej wzniesieniami mazowiecko-suwalskimi (wg W.Pożaryskiego). Prekambryjskie położenie krystaliczne przykrywają młodsze osady okresów trzeciorzędowych, warstwę powierzchniową budują utwory czwartorzędowe. Ich geneza wiąże się z działalnością lodolodu. Cały teren gminy budują utwory lodowcowe młodsze. Utwory lodowcowe tworzą piaski, żwiry, ropy i gliny o różnorodnej miąższości. W dolinach rzecznych występują mady lub piaski zbielicowane przykryte warstwą torfów. Na obszarze gminy wykształciły się gleby bielcowe oraz czarne ziemie i mady.

Gleby i ich użytkowanie.

Jakość gleb w gminie jest zróżnicowana, pokrywą glebową stanowią piaski i gliny zwałowe strefy czołowo morenowej, które dają dużą zmienność pod względem uziarnienia. Dominują gleby słabe klasy V i VI, wytworzone z piasków luźnych słabo gliniastych i piasków gliniastych lekkich. Tylko w południowo-zachodniej części gminy Lutocin występują gleby dobre klas III i IV powstałe z glin zwałowych o różnym stopniu spiaszczenia, jednakże ich udział jest znacznie niższy.

Pod względem przydatności rolniczej przeważają gleby zaliczane do kompleksu piątego (żytni dobry), szóstego (żytni słaby) i siódmego (żytni bardzo słaby). Najlepsze z nich występują na terenie wsi: Dębówka, Szoniec, Mojnowo i Przeradz Wielki, a najgorsze we wsiach Pietrzyk, Psota, Boguszewiec, Swojęcín, Obręb, Zimolza, Jonne, Felcyn, Elźbiecin

Rolnictwo stanowi ważny dział gospodarki gminy Lutocin. W 2002 r. liczba gospodarstw rolnych wynosiła 860. Powierzchnia gruntów użytkowanych rolniczo wynosi ok.8991ha, co stanowi 71,34% ogólnej powierzchni gminy (stan w 2005r., dane własne).

W skali całej gminy grunty orne stanowią 5697ha. Gleby przydatne są głównie do uprawy żyta, ziemniaków i łubinu, poza glebami klas III i IV na których uprawiane są buraki, pszenica, mieszanki zbożowe itp.

W użytkach zielonych, które zajmują 2671ha powierzchni zaznacza się przewaga kompleksu średniego. Są to głównie siedliska pobagienne (torfy torfowisk niskich i piaski murszowe) i siedliska bagienne (torfy dolinowe). Około 2306ha zajmują lasy i grunty leśne (dane własne, rok 2005), z czego 524 ha są to lasy stanowiące własność osób fizycznych (dane własne, rok 2005). Najwięcej obszarów leśnych występuje w sołectwach Pietrzyk, Chrapoń, Lutocin, Boguszewiec, Jonne.

Podsumowując, należy stwierdzić, że część gminy charakteryzuje się niezbyt korzystnymi

warunkami dla rozwoju rolnictwa konwencjonalnego. Są to tereny, gdzie rolnictwo nie powinno być postrzegane jako jedyna forma rozwoju gospodarczego, gdyż wymaga dużych nakładów.

Surowce mineralne.

Na terenie gminy nie występują złoża surowców mineralnych (kruszyw naturalnych), których eksploatacja może być opłacalna.

Wody powierzchniowe i podziemne.

Przez teren gminy Lutocin przepływają 2 rzeki. Łączna długość rzek w gminie wynosi 20 km. Rzeki te to:

- dopływ rzeki Wkry, rzeka Swojęcianka,
- dopływ rzeki Skrwy, rzeka Chraponianka.

Czwartorzędowe poziomy wodonośne stanowią najbardziej zasobne zbiorniki wód podziemnych o znaczeniu użytkowym. Strop utworów wodonośnych występuje przeważnie na głębokości od kilkunastu do 120 m p.p.t. Miąższość utworów wodonośnych wynosi kilkanaście metrów, przy czym na obszarach struktur kopalnych osiąga wielkość 20-60 m.

Przeważająca część gminy leży w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych – zbiornika Działdowo, wymagającego szczególnej ochrony (oprac. w 1990r. pod redakcją prof. A.S. Kleczkowskiego z AGH – Instytut Hydrograficzny w Krakowie).

Przemysł.

Obecny potencjał gospodarczy gminy to około 52 zarejestrowane podmioty gospodarcze. Na podstawie danych otrzymanych z ewidencji działalności gospodarczej liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą wynosi:

sklepy – 47, stacje paliw- 2, składy materiałów i pasz-3

Podmioty prowadzące działalność gospodarczą są skupione głównie w miejscowości gminnej Lutocin. Przeważająca część to małe firmy prywatne o charakterze rodzinnym, większość z nich zajmuje się handlem i usługami.

Charakter gospodarczy gminy ściśle związany jest z rolnictwem. Spośród innych wyróżnia się wysoką produkcją trzody chlewnej i bydła oraz drobiu. Dobrze rozwinięta jest też produkcja roślinna. Biorąc pod uwagę rodzaj upraw i hodowli, strukturę gospodarstw, dobrą jakość surowców gmina ma dobre warunki do rozwoju przemysłu rolno- spożywczego. Mają szansę zaistnieć tu przedsiębiorstwa, które swoje działania skierują na przetwórstwo rolno- spożywcze, a w szczególności: mleka i mięsa, owoców i warzyw oraz garmazeryjno- gastronomiczne.

Komunikacja.

Podstawowy układ drogowy gminy stanowi sieć dróg powiatowych i gminnych. Łączna długość tych dróg wynosi ok. 193,891 km, z czego:

- drogi powiatowe -125,891km
- drogi gminne – 68km

Drogi powiatowe w całości, a gminne w ok. 60% mają nawierzchnię utwardzoną, bitumiczną.

Odcinkami dróg wojewódzkich na terenie gminy administruje Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie, poprzez Rejon Dróg Wojewódzkich w Ciechanowie.

Są to drogi :

Nr 541 Lubawa – Lubowidz - Żuromin – Biezuń – Sierpc

Nr 563 Rypin – Żuromin – Mława

Drogi na terenie gminy Lutocin są w przeważającej większości w średnim i dobrym stanie technicznym. Głównym mankamentem sieci tych dróg jest brak wymaganych parametrów technicznych na niektórych drogach powiatowych i wojewódzkich. Należy się spodziewać, że stan dróg będzie ulegał stopniowej poprawie.